

Intrakraniální stenóza – nejlepší konzervativní léčbu je vhodné kombinovat se stentem

NE

Intracranial stenosis – the best conservative treatment should be combined with a stent **NO**

V sekundární prevenci intrakraniálních stenóz se nabízí kromě léčby medikamentózní také možnost provedení perkutánní transluminární angioplastiky se stentem (PTAS).

Uvedené problematice se věnovala studie SAMMPRIS (Stenting and Aggressive Medical Management for Preventing Recurrent Stroke in Intracranial Stenosis) [1], do které bylo zařazeno 451 pacientů s nedávnou tranzitorní ischemickou atakou (TIA)/iktem v souvislosti se 70–99% stenózou velké in-

trakraniální tepny. Ti byli randomizováni na agresivní medikamentózní terapii samotnou vs. v kombinaci s PTAS se stentem Wingspan. Mezi jednotlivými skupinami byly zjištěny statisticky významné rozdíly ve výskytu primárního endpointu (jakýkoliv iktus/úmrť do 30 dnů po zařazení, ischemický iktus v podvodí kvalifikující tepny po 30 dnech, jakýkoliv iktus/úmrť do 30 dnů po revascularizaci kvalifikující léze – 15 vs. 23 %; $p = 0,0252$), jakéhokoliv iktu (19 vs. 26 %; $p = 0,0468$) a významného krvácení (4 vs. 13 %; $p = 0,0009$).

Dále byly provedeny tři studie porovnávající různou protidestičkovou terapii u pacientů s intrakraniální stenózou, ale primární end-

✉
prof. MUDr. Roman Herzig, Ph.D., FESO, FEAN
 Neurologická klinika
 Komplexní cerebrovaskulární centrum
 LF UK a FN Hradec Králové

pointy byly z oblasti výsledků neurovizuálního nebo výsledků transkraniálního dopplerovského vyšetření (transcranial doppler; TCD) [2–4]. V prvních dvou studiích s pacienty se symptomatickou stenózou a cerebrální media nebo a. basilaris byla terapie cilostazol 200 mg/den + ASA 100 mg/den vs. ASA 100 mg/den spojena s menší progresí a větší regresí stenózy na MRA za 6 měsíců a v žádné skupině nedošlo k rekurenci iktu [2]. V případě terapie cilostazol 100 mg 2x denně + ASA 75–150 mg/den vs. klopidogrel 75 mg/den + ASA 75–150 mg/den nebyly zjištěny statisticky významné rozdíly v progresi stenózy na MRA za 7 měsíců a v rozvoji kardiovaskulární příhody, nové mozkové ischemie na MR ani významného krvácení [3]. Ve třetí studii s pacienty s ischemickým iktem/TIA v posledních 7 dnech v souvislosti s intrakraniální stenózou byla ve skupině s terapií klopidogrel + ASA vs. ASA zjištěna signifikantní redukce mikroembolizace na TCD 7. den [4].

Aktuální platná doporučení pro sekundární prevenci u intrakraniální stenózy jsou uvedena v tab. 1. V případě symptomatické intrakraniální stenózy je preferována konzervativní terapie [5]. Pokud se týká protidestičkové léčby, tak dle platných doporučení není v akutní léčbě pacientů s lehkým iktem upřednostněn ticagrelor před ASA (III/B) a u pacientů s nekardioemboligenním iktem při užívání ASA není prokázán přínos zvýšení dávky ASA nebo změny na alternativní protidestičkovou léčbu (IIb/B) [6].

Tab. 1. Sekundární prevence u intrakraniální stenózy [5].

Stupeň stenózy	Doporučení	Síla doporučení
50–99 %	udržovat $TK_{syst} < 140$ mm Hg	I/B
	vysoce intenzivní terapie statiny	
	nelze dát doporučení stran přínosu samotného klopidogrelu, kombinace ASA a dipyridamolu, nebo samotného cilostazolu	IIb/C
50–69 %	PTA/PTAS nejsou doporučeny vzhledem k nízkému riziku iktu při medikamentózní terapii a periprocedurálnímu riziku endovaskulární léčby	III/B
	přidání klopidogrelu 75 mg/d k ASA na dobu 90 dnů (zahájení do 30 dnů od iktu/TIA)	IIb/B
	PTAS se stentem Wingspan není doporučena jako úvodní léčba, a to ani u pacientů na antitrombotické terapii v době rozvoje iktu/TIA	III/B
70–99 %	není známa užitečnost PTA/PTAS se stentem Wingspan nebo s jinými stenty	IIb/C
	není známa užitečnost PTA/PTAS s jinými stenty než Wingspan	IIb/C

ASA – acetylsalicylová kyselina; PTA – perkutánní transluminární angioplastika; PTAS – perkutánní transluminární angioplastika se stentem; TIA – tranzitorní ischemická ataka; TK_{syst} – systolický tlak krve

Kompletní seznam literatury spolu s rozšířenou verzí tohoto článku naleznete na webu csnn.eu.